

73 de proiecte ce pot fi încadrate în segmentul smart, finanțate prin POR 2014-2020

(Interviu cu Vasile Asandei, directorul general al ADR Nord-Est)

Prin POR 2014-2020 au fost finanțate 73 de proiecte care pot fi încadrate în segmentul smart, ne-a spus Vasile Asandei, directorul general al ADR Nord-Est. Domnia sa ne-a mai precizat, în cadrul unui interviu, că parteneriatele dintre universități și mediul privat au avut rezultate încurajatoare și s-au materializat prin semnarea unor proiecte semnificative pentru comunitate.

Tot pe segmentul smart se încadrează și proiectele depuse pentru dezvoltarea orașelor sub numele de "smart city". Piatra Neamț, Iași, Suceava se numără printre orașele ce vor deveni "smart" cu finanțare europeană, conform domnului Asandei, care a conchis că, în exercițiul următor - POR 2021-2027 -, segmentul smart va fi o componentă predominantă.

Reporter: Ce urme a lăsat pandemia asupra activității Agenției?

Vasile Asandei: Întotdeauna, realitatea din piață afectează și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, însă ar fi naiv să credem că poate exista o perioadă fără crize, schimbări, provocări. De aceea cred că în acești ani, mai mult ca oricând, este nevoie să ne

concentrăm pe a fi rezilienți, inovativi, capabili să valorificăm oportunități, chiar și în condiții grele de piață. O bună guvernare și echipe profesionale pot depăși inclusiv aceste situații dificile. Tocmai de aceea noi, la ADR Nord-Est, ne-am continuat proiectele cu aceeași responsabilitate și am privit această perioadă ca pe o oportunitate de a

găsi mereu soluții, atât pentru adaptarea activității noastre, cât, mai ales, pentru a răspunde nevoilor beneficiarilor. A fost o schimbare din care toți am avut de învățat.

Reporter: Ce proiecte aveți în derulare?

Vasile Asandei: La 1 februarie erau semnate 1038 de contracte de finanțare prin Programul Operațional

Regional, în valoare de 1,45 miliarde euro. La finalul anului 2021 cheltuielile rambursate beneficiarilor erau în valoare de 545 milioane euro. La ora efectuării interviului, 318 proiecte sunt deja finalizate, iar în implementare sunt 690 de proiecte. Din proiectele în implementare, majoritatea sunt pe Axa Prioritară 2 (Competitivitate- IMM-uri),

VASILE ASANDEI:

"În 2021 au fost semnate 319 contracte. Valoarea totală a acestora este de 144 milioane euro, 114 milioane euro fiind valoare nerambursabilă".

dar locuri fruntașe ocupă și proiectele în infrastructura educațională, dezvoltare urbană durabilă, eficiență energetică și mobilitate urbană, infrastructura de sănătate și socială.

Pentru o imagine mai clară, detaliem, mai jos, în cifre:

- 629 de IMM-uri au beneficiat de finanțare nerambursabilă de 225 milioane euro prin Axa 2, iar 264 dintre acestea au finalizat deja proiectele;

- 602 de gospodării au o clasificare superioară privind consumul de energie;

- Peste 1 milion de locuitori din orașe beneficiază de spații modernizate prin proiecte de dezvoltare urbană integrate;

- 83.658 de elevi și studenți beneficiază de condiții moderne de studiu;

- 32 obiective de patrimoniu cultural au fost restaurate;

- 270.000 mp de spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane.

Reporter: Cât de mult se axează acestea pe segmentul smart?

Vasile Asandei: Prin POR

2014-2020 au fost finanțate 73 de proiecte care pot fi încadrate în segmentul smart. În aceeași idee, menționăm că parteneriatele dintre universități și mediul privat au avut niște rezultate încurajatoare și s-au materializat, recent chiar, prin semnarea a două proiecte semnificative pentru comunitate. Spre exemplu, Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași este implicată în două proiecte din domeniul inovativ: "Electra" și "Chicken waste". Proiectul "Electra", finanțat pe Axa prioritară 1, Prioritatea Obiectiv Specific 1.2, a fost semnat în noiembrie și are o valoare totală de 14,26 milioane lei, din care 8,91 milioane lei valoare nerambursabilă. Investițiile se vor materializa într-un sistem de avertizare seismică, cu deblocarea automată a ușilor de intrare prevăzute cu interfon.

Parteneriatul realizat între S.C. ELECTRA S.R.L. și Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași va valorifica oportunitățile identificate pe piața de videointerfonie, propunându-și ca obiectiv câștigarea unei cote semnificative din piața

internațională prin promovarea unor produse cu facilități inovative și unice pe piața de profil: videointerfoane cu sistem de avertizare la seism. Un alt avantaj al utilizării dispozitivului cu acționare electrică este acela că, în contextul unei epidemii (cum este COVID-19), locatarii nu vor fi nevoiți să atingă ușa. Aceasta se va deschide automat dacă pentru intrarea sau ieșirea din clădire locatarul va folosi un card contactless.

Dincolo de caracterul inovativ și pragmatic în aceeași măsură, de impactul asupra utilizatorilor finali, proiectul contribuie și la consolidarea parteneriatului între cel mai mare dezvoltator al produselor electronice de larg consum din Regiunea Nord-Est și o universitate publică cu activitate de avangardă în raport cu tehnologiile informaționale, creând astfel premisele unor viitoare colaborări similare.

Tot pe segmentul smart se încadrează și proiectele depuse pentru dezvoltarea orașelor sub numele de "smart city". Piatra Neamț, Iași, Suceava se numără printre orașele ce vor deveni "smart" cu finanțare europeană. Pentru exercițiul următor, POR 2021-2027, segmentul smart va fi o componentă predominantă. Comisia Europeană a propus cinci obiective principale de politică (OP) prin care se dorește, printre

altele, și o transformare economică inovatoare și inteligentă, dar și mobilitate și conectivitate regională.

Reporter: Ce sumă este alocată din bugetul 2020-2027 regiunii pe care o reprezentați?

Vasile Asandei: Suma alocată Programului Operațional Regional Nord-Est pentru perioada 2021-2027 este de 1,75 miliarde euro, sumă prevăzută și în Acordul de Parteneriat pe care România l-a propus Comisiei Europene. În plus, la solicitarea ministerelor responsabile, prin OUG nr. 124/2021 – de stabilire a cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, a fost statuată implicarea noastră în implementarea PNRR, astfel încât vom gestiona alocări financiare generoase pe componentele de investiții 12 - Sănătate, 13 - Reforme Sociale, 15 - Educație.

Reporter: Care este gradul de absorbție, la nivel regional, a fondurilor alocate din bugetul precedent?

Vasile Asandei: 497 milioane de euro, sumă nerambursabilă, au fost investiți dintr-un total de 843 milioane de euro disponibili. La nivel regional, rata de absorbție este de 58%.

Reporter: Care este valoarea fondurilor UE atrase în 2021?

Vasile Asandei: În 2021 au fost semnate 319 contracte. Valoarea totală a acestora este de 144 milioane euro, 114 milioane euro fiind valoare nerambursabilă.

Reporter: Cum apreciați legislația din domeniu și ce lipsuri are aceasta?

Vasile Asandei: Un exemplu recent: în anul 2021, beneficiarii proiectelor finanțate, respectiv unitățile administrativ-teritoriale, instituțiile publice, beneficiari privați, cât și reprezentanții firmelor de construcții, s-au confruntat cu probleme substanțiale în derularea contractelor de execuție lucrări, cauzate de creșterea semnificativă a prețurilor materialelor de construcții, acestea ajungând cu 30-50% mai mari față de prețurile oferite și contractate inițial.

Pentru a atenua efectele acestei situații, Guvernul României a emis, în data de 30.08.2021, Ordonanța nr. 15 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare ce conține prevederi legate de unele măsuri de

"Proiectul «Electra», finanțat pe Axa prioritară 1, Prioritatea Obiectiv Specific 1.2, a fost semnat în noiembrie și are o valoare totală de

14,26 milioane lei, din care 8,91 milioane lei valoare nerambursabilă. Investițiile se vor materializa într-un sistem de avertizare seismică, cu deblocarea automată a ușilor de intrare prevăzute cu interfon".

La Rubik Hub, ședința Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord-Est.

acoperire a efectelor majorării prețurilor materialelor de construcții.

Conform prevederilor Ordonanței, contractele de achiziție publică/contractele sectoriale de lucrări/acordurile-cadru de lucrări pot fi ajustate prin actualizarea prețurilor aferente materialelor, prin aplicarea unui coeficient de ajustare, pentru a ține seama de orice creștere sau diminuare a costului materialelor pe baza căruia s-a fundamentat prețul contractelor, o metodologie în acest sens fiind aprobată prin Ordinul Ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației nr. 1336/21.09.2021.

Reporter: Care este problematica sectorului?

Vasile Asandei: Dificultățile întâmpinate de beneficiari pe parcursul implementării proiectelor au fost generate cu precădere de:

- prelungirea duratelor procedurilor de achiziție publică, ca urmare a înregistrării de contestații, cu perioade foarte mari de timp (în unele cazuri acestea depășind un an);
- întârzieri în execuția contractelor de lucrări, ca urmare a:
- identificării, în implementare, a

necesității executării unor categorii de lucrări neprevăzute în proiectele tehnice;

- descoperirilor arheologice, în cazul proiectelor ce vizează obiecte de patrimoniu;

- utilizării de către antreprenori a unor resurse insuficiente în raport cu graficul de execuție asumat prin contract (din cauza scăderii capacității acestora, pe fondul adâncirii efectelor crizei economice);

- întârzieri datorate rezilierii unor contracte de lucrări, ca urmare a incapacității antreprenorilor de a continua execuția lucrărilor (determinată de insolvență/falimentul acestora) și în consecință, prelungirea cu durată necesară organizării unor noi proceduri de achiziție de contracte de lucrări, pentru restul de executat;

- majorarea prețurilor materialelor de construcții

Reporter: Care credeți că ar fi soluțiile pentru rezolvarea acestora?

Vasile Asandei: În această perioadă, se simte nevoia orientării cu precădere către zona profesională, mai degrabă decât spre cea politico-administrativă. Aste evident că

doar cunoașterea în profunzime a realității din comunitățile noastre, precum și capacitatea de a programa corect și de a implementa programe cu impact real, aduc dezvoltare și progres.

Din această perspectivă, descenderizarea Programului Operațional Regional este foarte binevenită, întrucât pune în valoare o experiență de peste 22 de ani. Abordarea profesionistă, competența, cunoașterea, învățarea continuă sunt argumente care au primat în luarea acestei decizii și suntem convinși că va da și rezultate. Vrem să reducem sarcina administrativă a tuturor actorilor implicați, să investim beneficiarii cu mai multă responsabilitate, să punem un accent mai mare pe calitatea, oportunitatea și impactul proiectelor și mai puțin pe chestiuni de formă, respectând, bineînțeles, toate cerințele de legalitate.

În mod complementar, este necesară o atenție sporită din partea nivelului central față de regiunea noastră, pentru că, în materie de infrastructură, avem 16 km de autostradă, iar nivelul investițiilor străine directe este sub 3% din totalul națio-

nal. Pe de altă parte, noi am pornit de la ideea că nu putem aștepta ca aceste probleme să se soluționeze de la sine și am dezvoltat un portofoliu de instrumente: buna gestiunea a Programului Operațional Regional, dezvoltarea strategiei de specializare inteligentă a regiunii, atragerea unor surse de finanțare direct de la Comisia Europeană, care vizează creșterea capacității administrative. Spre exemplu, avem un proiect în derulare cu sprijinul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), care presupune o analiză a capacității noastre instituționale și a principalilor stakeholderi, numeroase workshop-uri și instruirii, atât pentru noi, cât și pentru beneficiari și elaborarea unui plan de acțiune pentru a dezvolta acele puncte în care este nevoie de îmbunătățire.

Reporter: Mulțumesc!